

Pressiteade

Luxembourg, 19. november 2020

Euroopa Komisjon peab laiendama oma ühinemiskontrolli ja monopolidevastast tegevust, et see vastaks paremini globaliseerunud maailma tingimustele

Euroopa Komisjon kui ELi konkurentsieeskirjade täitmise tagaja on üldiselt kasutanud talle selleks antud volitusi ühinemiskontrolli ja monopolidevastastes menetlustes hästi ja aidanud oma otsustega kaasa konkurentsiprobleemide lahendamisele. Täna avaldatud Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt ei ole komisjon aga veel täielikult tegelenud selliste küsimustega nagu eeskirjade täitmise keerukas tagamine digitaalturgudel, analüüsimist vajavate andmete mahu pidev suurenemine ja olemasolevate jõustamisvahendite piiratus. Audiitorid leidsid ka, et komisjonil on piiratud võime jälgida turgudel toimuvat, ennetavalt avastada monopolidevastaste eeskirjade rikkumisi ja kontrollida ühinemisi käsitleva teabe täpsust.

ELi konkurentsieeskirjade eesmärk on takistada ettevõtjate konkurentsivastast tegevust (nagu salajased kartellid) ja turgu valitseva seisundi kuritarvitamist. Komisjon võib neid eeskirju rikkuvatele ettevõtjatele trahve määrata. Viimase 10 aasta jooksul on konkurentsieeskirjade täitmise tagamisel tulnud kohaneda oluliste muutustega turudünaamikas: tekkinud digitaalturgude, suurandmete ja hindade kindlaksmääramise algoritmidega. Audiitorid uurisid, kas komisjon jõustas ELi konkurentsieeskirju ühinemiskontrolli ja monopolidevastastes menetlustes asjakohaselt. Nad hindasid, kui tõhusalt oli komisjon suutnud rikkumisi avastada ja uurida ning kui hästi oli ta teinud koostööd liikmesriikide konkurentsiasutustega.

„Viimasel kümnendil on komisjon tõhusalt kasutanud oma volitusi ühinemiste kontrollimise ja konkurentsieeskirjade rikkumise menetlustes,“ ütles aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige **Alex Brenninkmeijer**. „Kuid nüüd on vaja tõhustada turujärelevat, et see vastaks paremini globaalsema ja digitaalsema maailma tingimustele. Komisjon peab olema rikkumiste avastamisel ennetavam ja oma uurimiste väljavalimisel kaalutletum. Koos liikmesriikide konkurentsiasutuste tihedama koostööga toob see kaasa konkurentsieeskirjade parema täitmise tagamise ELi siseturul, kaitstes ettevõtjaid ja tarbijaid.“

Audiitorid leidsid, et komisjoni käsutuses olid suhteliselt piiratud vahendid turgude seireks, et leida võimalikke probleeme ja teha omaalgatuslikult kindlaks konkurentsieeskirjade rikkumisi. Seda tehakse lisaks väliste kaebustele reageerimisele. Sektoriuuringud on ressursimahukad: näiteks komisjoni 2015. aasta e-kaubanduse valdkonna uuringu kallal töötas 15 töötajast koosnev meeskond kaks aastat,

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

tegelemata muude ülesannetega. Audiitorid täheldasid, et uute omaalgatuslike uurimiste arv on alates 2015. aastast vähenenud. Sarnane vähenemine puudutas ka nn leebema kohtlemise programmi selliste ettevõtjate jaoks, kes esitavad vabatahtlikult siseteadet konkurentsivastase tegevuse kohta ning saavad selle eest kaitse trahvide eest või trahvitakse neid vähendatud ulatuses. Samuti peab komisjon otsustama, milliste juhtumite uurimine seada esmatahtsaks. Seejuures ei kasutanud komisjon selgelt kaalutud kriteeriume, et tagada kõige riskantsemate juhtumite valimine. Ühinemiste kontrolli valdkonnas seisab komisjon silmitsi täiendavate raskete ülesannetega: pidevalt suureneb nii kontrollimist vajavate andmete hulk kui ka analüüsitava ühinemiste arv. Vähem riskantsete ühinemiste puhul on komisjon oma menetlusi juba mõningal määral lihtsustanud, kuid seda tuleb veelgi jätkata. Audiitorid leidsid ka, et mõned olulised tehingud jäid komisjoni kontrolli alt välja, sest vastavalt ELi õigusaktides sätestatud käibekünnistele ei pidanud ettevõtjad neist komisjonile teatama.

Komisjon võttis kõik ühinemist käsitlevad otsused vastu õigusaktides ettenähtud tähtaegade jooksul, kuid monopolidevastased uurimised on endiselt pikad (kuni kaheksa aastat). See võib vähendada tema otsuste tõhusust. Eriti kehtib see kiiresti arenevate digitaalturgude puhul, kus komisjon peab toime tulema keerukate uurimistega. Samas ei pruugi komisjoni käsutuses olevad õiguslikud vahendid olla nende uut liiki konkurentsiprobleemide lahendamiseks enam täielikult asjakohased. Audiitorid märkisid ka, et komisjon oli määranud ettevõtjatele rekordilisi trahve, kuid ei olnud kunagi hinnanud nende hoiatavat mõju.

Komisjon tegi liikmesriikide konkurentsiasutustega üldiselt head koostööd, kuid ei teadnud eriti palju liikmesriikide konkurentsiasutuste endi jõustamisprioriteetidest. Samal ajal ei koordineerinud komisjon ja liikmesriikide konkurentsiasutused tihedalt oma turuseiret ja vähe oli juhtumeid, mille liikmesriikide konkurentsiasutused andsid üle komisjonile. Varajase hoiatamise mehhanismi eesmärk on optimeerida juhtumite jaotamist ja vältida seda, et paljud liikmesriikide konkurentsiasutused peaksid uurima sama ettevõtja sarnast käitumist, kuid liikmesriikide konkurentsiasutused ei kasutanud seda laialdaselt. Komisjon ei hinnanud ka korrapäraselt oma otsuste tõhusust, kuigi see oleks aidanud parandada edasist otsuste vastuvõtmist ja ressursside jaotamist.

Audiitorid annavad soovitusi, mille eesmärk on aidata komisjonil parandada oma suutlikkust avastada konkurentsieeskirjade rikkumisi ning tagada konkurentsieeskirjade täitmist tulemuslikumalt, aidata komisjonil Euroopa konkurentsivõrgustiku raames paremini koordineerida koostööd liikmesriikide konkurentsiasutustega ning parandada komisjoni tulemuslikkuse alast aruandlust.

Taustteave

Komisjon võib keelata ettevõtjatevahelised konkurentsivastased kokkulepped ja turgu valitseva seisundi kuritarvitamise (monopolidevastased menetlused) ning uurida ettevõtjate suuremaid koondumisi (ühinemiskontroll), et teha kindlaks nende mõju konkurentsile ELi siseturul. Nii komisjon kui ka liikmesriikide konkurentsiasutused saavad otse tagada ELi konkurentsieeskirjade täitmist monopolidevastase õiguse rikkumise juhtumites, mis mõjutavad liikmesriikidevahelist kaubandust.

Komisjon uurib aastas enam kui 300 ühinemisteadet ja umbes 200 monopolidevastast juhtumit. Ajavahemikul 2010–2019 määras komisjon rikkumiste eest trahve kokku 28,5 miljardi euro suuruses summas. Piiratud ressursside tõttu on komisjon alates 2005. aastast teinud omaalgatuslikult ainult neli sektoriuuringut, mis aitasid rikkumisi avastada.

Audiitorid uurisid riskipõhist valimit, mis koosnes 50 monopolidevastaste eeskirjade rikkumisega seotud juhtumist ja ajavahemikul 2010–2017 algatatud ühinemistest ning liikmesriikide konkurentsiasutuste teatatud konkurentsieeskirjade rikkumise uurimistest. Nad külastasid Bulgaaria, Prantsusmaa, Madalmaade ja Poola konkurentsiasutusi.

Kontrollikoja eriaruanne nr 24/2020: „Komisjoni ELi ühinemiskontroll ja monopolidevastased menetlused: turujärelevalvet tuleb laiendada“ on ELi 23 keeles kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu. Hiljuti on kontrollikoda avaldanud eriaruanded [riigibi kontrollimise](#) ja [kaubanduse kaitsemeetmete](#) kohta.

Eriaruande pressikontakt

Damijan Fišer – e-post damijan.fiser@eca.europa.eu, tel (+352) 4398 45510 / mobiil (+352) 621 552 224